

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚ/ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΜΑΣ
**ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. δ/ση.: Διοικητήριο, 66133 ΔΡΑΜΑ

Πληροφ.: Κων/νος Σίμογλου

Τηλ.: 25213-51247

Φαξ: 25213-51204

Ηλ. ταχ.: pfedaokdramas@vivaldi.net

Δράμα, 04-01-2021

Αρ. πρωτ.: 403/22

ΠΡΟΣ: Όπως ο Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Αποτελέσματα τού προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης για το έτος 2019.

ΣΧΕΤ.: Η Έκθεση Πεπραγμένων τού Εργαστηρίου Υπολειμμάτων Φ.Π. τού Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσ/νίκης (Σεπτέμβριος 2020).

Σάς ενημερώνουμε για τα αποτελέσματα τού προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης, που αφορούν στις δειγματοληψίες τροφίμων φυτικής προέλευσης έτους 2019 για τη ζώνη ευθύνης τού Εργαστηρίου Ελέγχου Υπολειμμάτων τού **Περιφερειακού Κέντρου Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Θεσσαλονίκης** (Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε.). Πιο συγκεκριμένα, η Υπηρεσία μας, όπως και οι λοιπές ομοειδείς Υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων, υλοποιεί το ετήσιο Εθνικό Πρόγραμμα ελέγχου υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων τού ΥΠ.Α.Α.Τ., στα πλαίσια τού οποίου ελέγχονται δείγματα τροφίμων φυτικής προέλευσης με σύγχρονες αναλυτικές μεθόδους για την παρουσία υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων.

Σύμφωνα με την Έκθεση Πεπραγμένων του Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης, ο **τελικός αριθμός των δειγμάτων** που αναλύθηκαν το 2019 ήταν **1.687** (αρχικός αριθμός που προβλεπόταν από το Εθνικό Πρόγραμμα: 1.106) με κατανομή ανά Περιφέρεια όπως φαίνεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Αρχική κατανομή αριθμού δειγμάτων ανά Περιφέρεια της περιοχής ευθύνης τού Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης. (Πηγή: Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης).

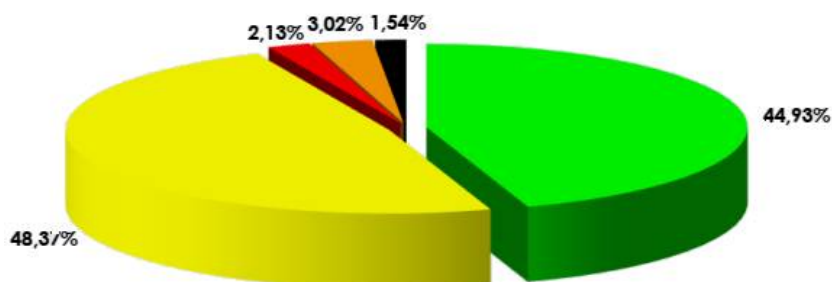
A/A	Περιφέρεια	Πληθυσμός (απογραφή 2011)	Ποσοστό επί τού συνόλου των δειγμάτων (2018)	Ποσοστό επί τού συνόλου των δειγμάτων (2019)
1	Ανατολική Μακεδονία- Θράκη	606.170	23,25%	17,36%
2	Κεντρική Μακεδονία	1.874.590	32,18%	35,00%
3	Δυτική Μακεδονία	282.120	7,94%	8,14%
4	Ήπειρος	336.650	9,91%	10,21%
5	Θεσσαλία	730.730	15,70%	16,55%
6	Στερεά Ελλάδα	546.870	10,99%	12,75%
	Σύνολα:	4.377.130	Αρχική κατανομή δειγμάτων: 1.019	Αρχική κατανομή δειγμάτων: 1.106

Το 80,02% των δειγμάτων προήλθαν από την εγχώρια αγορά και ήταν δείγματα φρούτων και λαχανικών συμβατικής, ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας. Το 19,98% αφορούσε σε εισαγόμενα τρόφιμα. Το 1,90% των συνολικών δειγμάτων αφορούσε σε προϊόντα βιολογικής γεωργίας.

Ευρήματα επί του συνόλου των δειγμάτων (εγχώρια και εισαγόμενα)

Από τα δείγματα που αναλύθηκαν (1.687) το 2019 προέκυψαν τα παρακάτω ευρήματα (**Διάγραμμα 1**):

- Το 44,93% των δειγμάτων δεν ανιχνεύτηκαν υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων.
- Στο 48,37% των δειγμάτων ανιχνεύθηκαν υπολείμματα κάτω των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (Α.Ε.Ο.).
- Σε ποσοστό 2,13% των δειγμάτων βρέθηκαν υπολείμματα με υπέρβαση των Α.Ε.Ο.
- Σε ποσοστό 3,02% ανιχνεύτηκαν υπολείμματα μη εγκεκριμένων για την καλλιέργεια γεωργικών φαρμάκων.

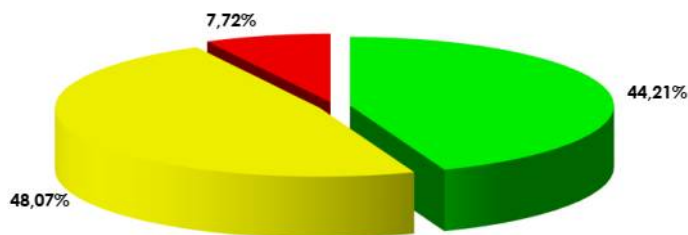
- Δείγματα με μη ανιχνεύσιμες συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών
- Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες ≤MRL
- Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες > MRL
- Δείγματα με μη εγκεκριμένες φυτοπροστατευτικές ουσίες
- Δείγματα με μη εγκεκριμένες φυτοπροστατευτικές ουσίες & >MRL

Διάγραμμα 1. Ευρήματα επί του συνόλου των δειγμάτων (1.687) που εξετάστηκαν το 2019. (Πηγή: Έκθεση Πεπραγμένων Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης).

Ευρήματα από τα εγχώρια δείγματα

Στα 1.350 εγχώρια δείγματα που αναλύθηκαν κατά το 2019 προέκυψαν τα παρακάτω ευρήματα (**Διάγραμμα 2**):

- Σε ποσοστό 45,11% των δειγμάτων δεν ανιχνεύτηκαν ποσοτικοποιήσιμες συγκεντρώσεις υπολειμμάτων [δηλαδή ανώτερες του αναλυτικού ορίου (0,01 mg/kg)].
- Στο 48,38% των δειγμάτων ανιχνεύθηκαν υπολείμματα κάτω του Α.Ε.Ο.
- Σε ποσοστό 2,66% των δειγμάτων βρέθηκαν υπολείμματα με υπέρβαση του Α.Ε.Ο.
- Σε ποσοστό 3,85% ανιχνεύτηκαν υπολείμματα μη εγκεκριμένων για την καλλιέργεια γεωργικών φαρμάκων.

Διάγραμμα 2. Ευρήματα επί των εγχωρίων δειγμάτων (1.350) που εξετάστηκαν το 2019. (Πηγή: Έκθεση Πεπραγμένων Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης).

■ Δείγματα με μη ανιχνεύσιμες συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών
 ■ Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες ≤ MRL
 ■ Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες > MRL

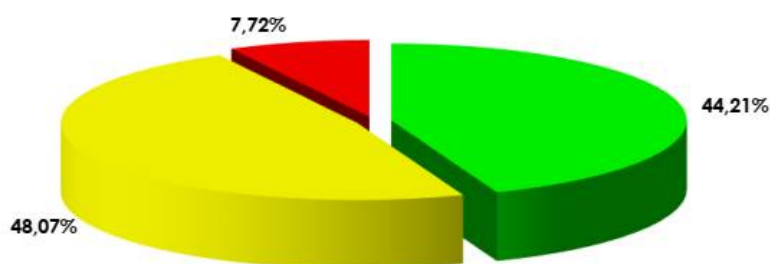
Ευρήματα σε δείγματα πιστοποιημένης βιολογικής καλλιέργειας

Στο πλαίσιο του ελέγχου των βιολογικών προϊόντων, το εργαστήριο ανέλυσε 32 δείγματα φρούτων και λαχανικών, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 1,90% του συνόλου. Σε 4 από τα δείγματα αυτά ανιχνεύτηκαν υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων (12,5%). Στις 3 περιπτώσεις, οι ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες ήταν εγκεκριμένες για τη βιολογική γεωργία (9,4%), ενώ το 1 δείγμα κρίθηκε ως μη κανονικό (3,1%). Με την επιφύλαξη βέβαια του μικρού αριθμού δειγμάτων, τα αποτελέσματα συνηγορούν προς μία θετική εικόνα των βιολογικών προϊόντων.

Ευρήματα σε εισαγόμενα δείγματα

Στα 337 δείγματα εισαγόμενων προϊόντων που αναλύθηκαν κατά το 2019 προέκυψαν τα παρακάτω ευρήματα (**Διάγραμμα 3**):

- Στο 44,2% των δειγμάτων δεν ανιχνεύτηκαν συγκεντρώσεις υπολειμμάτων ανώτερες τού αναλυτικού ορίου (0,01 mg/kg).
- Στο 48,0% των δειγμάτων ανιχνεύθηκαν υπολείμματα που δεν υπερέβαιναν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια.
- Σε ποσοστό 7,7% των δειγμάτων βρέθηκαν υπολείμματα με υπέρβαση των ορίων.

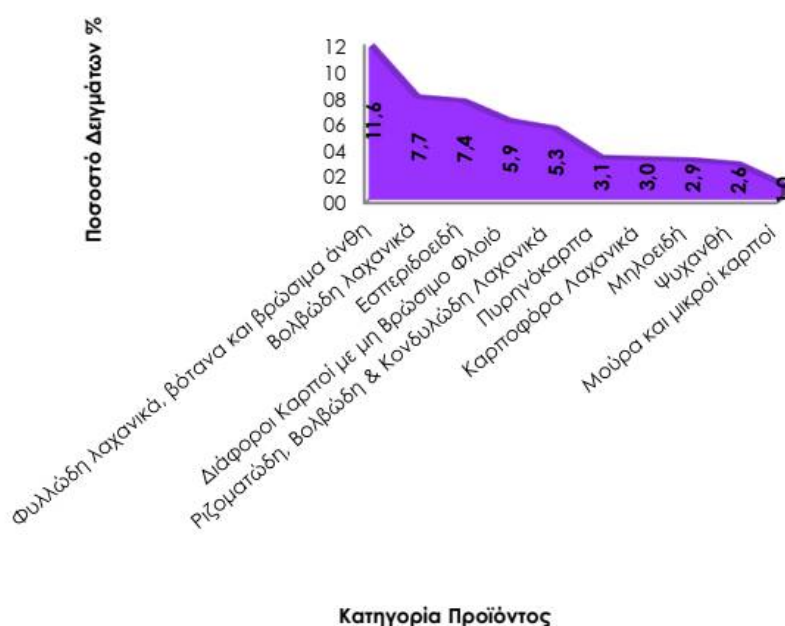
Διάγραμμα 3. Ευρήματα επί των δειγμάτων εισαγόμενων προϊόντων (337) που εξετάστηκαν το 2019. (Πηγή: Έκθεση Πεπραγμένων Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης).

■ Δείγματα με μη ανιχνεύσιμες συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών
 ■ Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες ≤ MRL
 ■ Δείγματα με φυτοπροστατευτικές ουσίες > MRL

Υπερβάσεις των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (ΑΕΟ)

Στα 1.687 δείγματα που αναλύθηκαν κατά το 2019 προέκυψε όπως προαναφέρθηκε ένα ποσοστό 3,7% το οποίο υπερέβαινε τα ΑΕΟ (**Διάγραμμα 4**). Με βάση τα δεδομένα μπορούν να γίνουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Οι περισσότερες υπερβάσεις (11,6% των δειγμάτων) βρέθηκαν στην κατηγορία «Φυλλώδη λαχανικά, βότανα και βρώσιμα άνθη».
- Δεύτερη κατηγορία (7,7% των δειγμάτων) ήταν τα «Βολβώδη λαχανικά», που όμως περιελάμβανε πολύ λίγα δείγματα (n=11).
- Τρίτη κατηγορία (7,4% των δειγμάτων) ήταν τα «Εσπεριδοειδή». Το αυξημένο ποσοστό στην κατηγορία οφείλεται κυρίως στα δείγματα από λεμόνια Τουρκίας, τα οποία εντάσσονται σε ελέγχους του Κανονισμού (ΕΕ) 1793/2019.

Διάγραμμα 4. Υπέρβαση των ΑΕΟ ανά κατηγορία προϊόντων που εξετάστηκαν το 2019. (Πηγή: Έκθεση Πεπραγμένων Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης).

Συχνότητα ανίχνευσης δραστικών ουσιών

Το μυκητοκτόνο fluopyram είναι η δραστική ουσία με τη συχνότερη ανίχνευση και ακολουθεί το μυκητοκτόνο boscalid. Στις δέκα πιο συχνά ανιχνευόμενες δραστικές ουσίες περιλαμβάνονται επίσης τα: tebuconazole, pyraclostrobin, acetamiprid, fludioxonil, spirotetramat, carbendazim, phosmet και thiacloprid.

Σύγκριση με τα στοιχεία της Ε.Ε.

Με βάση τα δημοσιευμένα μέχρι στιγμής στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (έτους 2018), παρατηρείται μία μικρή διαφοροποίηση στο ποσοστό των αρνητικών (48,1%) και θετικών (48,3%) δειγμάτων που ανιχνεύθηκαν. Στον μέσο όρο της Ε.Ε. τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 54,6% και 42,3%, αντίστοιχα. Αυτό αποδίδεται στον μεγαλύτερο αριθμό έκτακτων ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν το 2019 και εμφανίζουν αυξημένα ποσοστά σε δείγματα και ευρήματα, καθώς οι έλεγχοι αυτοί επικεντρώνονται κυρίως σε δείγματα με υψηλές πιθανότητες να έχουν ευρήματα. Το ποσοστό υπερβάσεων των ΑΕΟ στα 399 δείγματα που λήφθηκαν εκτάκτως το 2019 ήταν 7,3% για τη ζώνη ευθύνης του Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης. Αντίθετα, το ποσοστό υπερβάσεων των ΑΕΟ στα 1019 δείγματα που λήφθηκαν στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος ήταν μόλις 2,0%.

Αυξημένο είναι και το ποσοστό δειγμάτων εγχώριας προέλευσης με υπέρβαση των ΑΕΟ (5,6%) για την περιοχή ευθύνης του Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης, συγκριτικά με τον μέσο όρο της

Ε.Ε. (4,5%). Η διαφορά αυτή αποδίδεται στα αυξημένα ευρήματα και στην υψηλότερη παραβατικότητα που διαπιστώθηκε στα δείγματα των εκτάκτων ελέγχων, πολλά εκ των οποίων ήταν εγχώριας προέλευσης.

Με βάση τα ευρήματα του Εργαστηρίου τα θετικά δείγματα με πολλαπλά υπολείμματα (>1 δραστικές ουσίες/δείγμα) ήταν στο 34,1%, ενώ στην Ε.Ε. το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται στο 29,1%. Αυτή η διαφορά αποδίδεται στον αυξημένο αριθμό έκτακτων ελέγχων του 2019.

Τα δείγματα που αναλύθηκαν κατά την εφαρμογή του Κανονισμού 1793/2019 (έλεγχοι στα Σημεία Εισόδου) ήταν μη συμμορφούμενα σε ποσοστό 16,7% για τη ζώνη ευθύνης μας, υπερβαίνοντας 3,5 φορές τα αντίστοιχα δείγματα στο σύνολο της Ε.Ε. (4,8%)

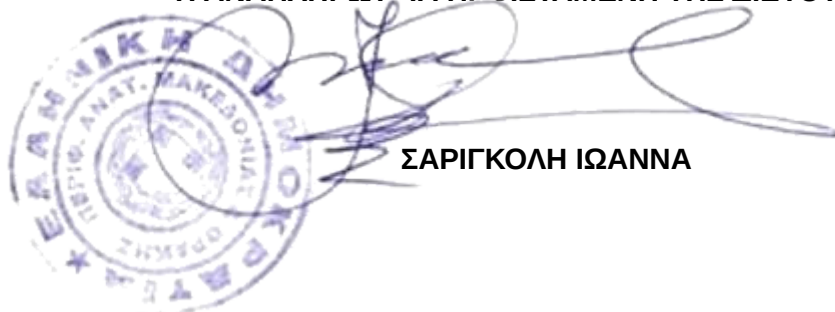
Ο αριθμός δειγμάτων ανά 100.000 κατοίκους στην περιοχή ευθύνης του Εργαστηρίου Θεσσαλονίκης ανήλθε στα 35,9, ενώ ο μέσος όρος της Ε.Ε. ήταν πολύ χαμηλότερος (17,6).

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα δύο επίσημα Εργαστήρια ανάλυσης υπολειμμάτων της Χώρας (Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και Π.Κ.Π.Φ.Π.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης) εντάσσονται τα τελευταία χρόνια στην κατηγορία Α' της Ε.Ε., κάτι που σημαίνει ότι ανιχνεύουν τουλάχιστον το 90% των δραστικών ουσιών που δύνανται να υπάρχουν στο ετήσιο διεργαστηριακό σχήμα της Ε.Ε.

Παρατηρήσεις

Με βάση τα παραπάνω συνοπτικά αποτελέσματα του προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων για το έτος 2019, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί η αναγκαιότητα περαιτέρω και διαρκούς ενημέρωσης των καλλιεργητών για τους όρους χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (κατάλληλη δόση, κατάλληλη διάλυση, κατάλληλος χρόνος εφαρμογής, ημέρες πριν τη συγκομιδή, έλεγχος και συντήρηση ψεκαστικών μηχανημάτων και **κυρίως μέτρα ασφάλειας τού ιδίου τού χρήστη**). Οι υπεύθυνοι επιστήμονες των καταστημάτων εμπορίας γεωργικών φαρμάκων κατά τη συνταγογράφηση γεωργικών φαρμάκων στους καλλιεργητές, οφείλουν να επισημαίνουν σε κάθε περίπτωση και κατ' επανάληψιν την ορθή χρήση τους.

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΑΡΙΓΚΟΛΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ	
ΠΡΟΣ:	
1)	Φυτοφαρμακεία Δράμας, Ηλεκτρονική αποστολή
2)	Συντανονοράφοι Δράμας, Ηλεκτρονική αποστολή
3)	Καλλιεργητές (από λίστα διανομής)
4)	Δήμοι Δράμας, Δοξάτου, Κάτω Νευροκοπίου, Παρανεστίου, Προσοτσάνης, Ηλεκτρονική αποστολή
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:	
1)	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Δ/ση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων, Συγγρού 150, 17671 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
2)	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης α) Γεν. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής, Δημοκρατίας 1, 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ β) Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Π.Α.Μ.Θ., Δημοκρατίας 1, 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ
4)	Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. Θεσσαλονίκης Θέρμη – Τ.Θ 60436, Τ.Κ 57001 ΘΕΡΜΗ
5)	Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. Καβάλας Αγ. Λουκάς – Τέρμα Αμυνταίου, Τ.Θ. 1235, 651 10 ΚΑΒΑΛΑ
6)	Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης Δράμας Θεμιστοκλέους, 66100 ΔΡΑΜΑ
7)	Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης Καβάλας Κων/νου Παλαιολόγου 4, Τ.Θ. 1267, 65403 ΚΑΒΑΛΑ
8)	ΓΕΩΤ.Ε.Ε. – Παράρτημα Αν. Μακεδονίας geoteeam@otenet.gr - Με την παράκληση να ενημερώσει τα μέλη του.
9)	Εσωτερική διανομή Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, Δ.Α.Ο.Κ. Δράμας